

УДК [378.147:811.161.1]–054.6

Крисенко Т. В., Суханова Т. Є.

ПРОБЛЕМА БІЛІНГВІЗМУ ТА ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНА ІНТЕРФЕРЕНЦІЯ ЯК ОЗНАКА МОВНОЇ СИТУАЦІЇ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ НА ПРИКЛАДІ ЛІНГВОКУЛЬТУРНОЇ СИТУАЦІЇ ХАРКОВА

Статтю присвячено явищам білінгвізму та лексико-семантичної інтерференції. Розглядається сучасна мовна ситуація в Україні, яка характеризується функціонуванням двох споріднених мов. Зроблено висновок, що наслідком цієї ситуації є виникнення великої кількості помилок в обох мовах.

Ключові слова: білінгвізм, міжмовна інтерференція, суржик.

Крисенко Т. В., Суханова Т. Є. Проблема билингвизма и лексико-семантической интерференции как признака языковой ситуации в современной Украине на примере лингвокультурной ситуации Харькова. – Статья.

Статья посвящена явлениям билингвизма и лексико-семантической интерференции. Рассматривается современная языковая ситуация в Украине, характеризующаяся функционированием двух близкородственных языков. Сделан вывод, что следствием сложившейся ситуации является возникновение большого количества ошибок в обоих языках.

Ключевые слова: билингвизм, межъязыковая интерференция, суржик.

Krysenko T. V., Sukhanova T. E. The problem of bilingualism and lexical-semantic interference reflected in language situation in modern Ukraine by way of example linguacultural situation in Kharkov. – Article.

The article is devoted to the phenomena of bilingualism and lexical-semantic interference. We consider the modern language situation in Ukraine is characterized by the operation of two closely related languages. It was concluded that the consequence of this situation is appearance large number of mistakes in both languages.

Key words: bilingualism, translanguing interference, mixed dialect (surzhyk).

Білінгвізм – це досить поширене явище в сучасному світі, тому дослідження мовних контактів і викликаних ним проблем є дуже важливим для сучасної України. З явищем білінгвізму, індивідуального чи масового, тісно пов'язана міжмовна інтерференція. Наше дослідження є актуальним, оскільки проникнення певних рис однієї мови до системи іншої, яке виникає за сучасних умов масової двомовності в Україні, залишається маловивченим. Метою статті став аналіз деяких особливостей білінгвізму мешканців Харкова.

Питання типології сучасного білінгвізму докладно розкрито в багатьох працях українських і зарубіжних учених із різних концептуальних позицій. Розглядаючи феномен білінгвізму, Л.В. Щерба говорить, що будь-яке вивчення другої мови веде до двомовності, яка може бути двох типів: чистою та змішаною. Чистою вона є, коли між мовами не встановлюється жодних порівнянь і паралелей, коли переклад з однієї мови іншою фактично неможливий для носіїв подібної двомовності. Двомовність буде змішаною в тих випадках, коли друга мова засвоюється через першу. Науковець стверджує: «За змішаної двомовності мова, яка засвоюється, завжди зазнає того чи іншого впливу першої мови, у будь-якому разі в сенсі категоризації явищ дійсності» [12, с. 6–8]. У роботі «Про поняття змішання мов» Л.В. Щерба надає більш детальну характеристику типів двомовності [12, с. 40–53].

Ю.Д. Дешерієв та І.Ф. Протченко наводять два психологічні типи білінгвізму: комбінований і співвіднесений, що відповідають «чистій» і «змішаній» двомовності Л.В. Щерби [6]. Є.М. Верещагін виділяє три рівні білінгвізму: рецептивний

(який має на увазі розуміння творів, що належать вторинній мовній системі), репродуктивний (що припускає вміння відтворювати прочитане й почуте) і продуктивний (що включає не лише розуміння та відтворення, а й побудову цілісних осмислених висловлювань) [4, с. 134].

Р.Т. Белл розглядає феномен білінгвізму з позиції «перемикання» з мови на мову, або «перемикання кодів». Він використовує термінологію У. Вайнрайха та Ч. Осгуда, виділяючи змішаний і координативний типи білінгвізму. Змішаний (у розумінні Р.Т. Белла) тип передбачає «єдину семантичну базу, пов'язану з двома механізмами входу та двома механізмами виходу», а координативний – «дві семантичні бази, кожна з яких пов'язана з конкретними мовними системами входу й виходу» [1, с. 158–159]. Цікавими є погляди Р.Т. Белла на так звану «інтер-мову» білінгва, якій притаманна присутність елементів інтерференції з мови L1 до мови L2: «Вислови індивіда, який говорить певною L2, не є ні висловлюваннями L2, ні висловлюваннями L1, а являють собою поверхневі маніфестації «інтер-мови» – мовної системи, формальні характеристики якої поміщають її в деякій точці між L1 та L2». Продовжуючи цю думку, автор зазначає про неможливість визначення білінгва як людини, яка досконало володіє більше ніж однією мовою, за винятком випадків, коли індивід досягає найвищої точки на шкалі володіння двома й більше мовами. Учений визнає, що білінгвізм утворює деякий діапазон умінь, що тягнеться від початкових знань другою мовою на одному полюсі через субординативний і координативний типи до змішаного білінгвізму [1, с. 169–171].

За деякої різниці поглядів на типи білінгвізму більшість науковців згодні, що білінгвізм – це

реальна соціально-мовна ситуація, сутність якої полягає в співіснуванні та взаємодії двох мов у межах одного мовного колективу. З іншого боку, білінгвізм – це володіння двома мовами на однаковому рівні. У. Вайнрайх допускає існування відмінностей між мовними системами, які перебувають у контакті. Ці відмінності ускладнюють одночасне володіння мовними системами. Коли мова йде про контакти мовних систем, У. Вайнрайх виділяє низку можливостей:

1) «мова А може бути взагалі заміненою мовою В, у цьому разі ми говоримо про мовні зсуви»;

2) «мови А й В можуть вживатися поперемінно залежно від вимог обставин; тоді ми говоримо про перемикання з мови А на мову В та назад»;

3) «може відбутися злиття мов А й В у єдину мовну систему» [3, с. 9–10].

Сучасна мовна ситуація в Україні характеризується функціонуванням двох близькоспоріднених мов – української та російської. З 1990 р. зменшується вживання російської мови, проте вона залишається важливим засобом спілкування.

Чи реальною є ситуація білінгвізму у великих містах Сходу України? За даними перепису населення 1989 р. в УРСР на той час мешкало 72,7% українців, 22,1% росіян, 5,2% інших національностей [8]. Україномовними були 55–57% населення республіки, з них мешканці Півночі й Центру України – близько 24%, Заходу України – 17%, Півдня та Сходу України – 16% [2]. За показником збереження рідної мови (тобто мови своєї національності) українці посідали лише четверте (після росіян, угорців і кримських татар) місце: 87% українців в Україні вживали українську мову. Натомість росіяни, які того часу мешкали в Україні, майже цілком (98%) розмовляли рідною мовою. Російськомовність населення «підсилювалася» також іншими національностями: російськомовними євреями, греками, німцями, мордвинами, корейцями, білорусами, чувашами, марійцями (де відсоток російськомовних носіїв перевищував 50%).

Українську мову вважали рідною 67% поляків, 45% чехів, 33% словаків, 6–11% циган, білорусів, румунів, німців і молдаван, а також менше 2% представників інших національностей. Лише 2% росіян ідентифікували українську мову як рідну. Українці виявляли велику прихильність до російської мови: 13% їх визнавали російську мову рідною, а 67% – другою [5].

На початок 1995 р. демографічна ситуація в Україні суттєво не змінилася: 77% населення становили українці, 19,3% – росіяни, 10,7% – представники інших національностей. Однак за збільшення кількості українців і зменшення кількості росіян (через відсутній виїзд росіян у першій половині 1990-х рр.) частка україномовного населення зменшилась. У цілому в Україні, за даними

Київського міжнародного інституту соціології, спілкуються українською мовою менше половини дорослих людей (від 44 до 47%). Більше половини (53–56%) зазвичай користуються російською мовою [10, с. 18].

М.Ю. Рябчук у 1998 р., описуючи цю ситуацію, говорив про «роз'єднаність – сегментованість та атомізованість – українського суспільства». Назвавши Україну «культурним уламком імперії», він зазначив: «Цей уламок складається з регіонів, які поки що на культурному рівні, крім колоніальної «малоросійськості», мало що об'єднує. Вони розмовляють різними мовами, і не лише в прямому, а й, що гірше, у переносному значенні: послугуються різними семіотичними системними кодами, різними історичними та культурними міфами. Вони читають різні книжки, слухають різну музику, дивляться різні телепрограми, передплачують різні газети. І погано не те, що «різні», а те, що немає «тих самих», немає нічого спільного, об'єднано, що витворювало б спільний дискурс, спільний культурний код, без якого, власне, немає повноцінної нації. Поки що є різні регіони, різні міста й села, які в різні часи та за різних обставин опинилися в УРСР, об'єднані більше «советськістю», ніж «українськістю». Фактично вони досі не можуть витворити спільний культурний та інформаційний простір, живучи у своїх «тутешніх» світах і розмовляючи якщо й не різними мовами, то хоча б різними звуковими частотами» [9, с. 18].

Чи змінилась мовна ситуація зараз? Чи насправді всі українці вільно володіють як російською, так і українською мовами? Згідно із сучасними статистичними даними лише 40–47% дорослого населення України розмовляють винятково українською мовою [11, с. 337]. Українська й російська мови сьогодні продовжують функціонувати паралельно, тісно взаємодіючи. Двомовність в Україні є змішаною, як етнічною, так і культурною. Харків не є винятком. У ньому можна скрізь почути російську мову: на вулицях, у кафе, у громадському транспорті. З одного боку, Харків був першою столицею України, центром українського письменництва, джерелом культури. З іншого боку, як і в кожному великому місті України, у ньому інтенсивно проводилась політика русифікації (причому можливо саме тому, що Харків – прикордонне місто України, у ньому вона проводилась набагато інтенсивніше, ніж в інших великих містах). За даними перепису 2001 р. українська мова була рідною для 67,5% населення Харкова.

Що стосується мовної ситуації Харкова, то знання української мови російськими мешканцями міста залежить від того, до якого покоління вони належать. Представники старшого покоління, як правило, володіють лише російською мовою. Молодь розуміє, що без володіння укра-

їнською мовою не можливий професійний і суспільний розвиток у майбутньому, тому однаковою мірою володіє двома мовами. Іноді молоді харків'яни дорікають старшому російськомовному поколінню, що ті зневажливо ставляться до української мови та не намагаються вчити мову країни, у якій мешкають. На нашу думку, головну роль у цьому відіграють соціо- і психолінгвістичні чинники: важко вивчити мову в похилому віці, контакти з іншими людьми є досить обмеженими, орієнтація на кар'єрне зростання відсутня тощо. Також має значення відсутність проблем у розумінні один одного в росіян та українців у побуті, а також домінування російської мови в певних сферах (наприклад, у техніці, математиці, фізиці, хімії). У цілому можна констатувати перенесення монолінгвізму батьків на російсько-український білінгвізм молодшого покоління. В останніх з'являється альтернатива у виборі мови (російської чи української) та можливість комбінувати обидві. Тому перемикання мовних кодів із російської мови на українську є характерною ознакою мовної ситуації сучасного Харкова. Наприклад, дитина в дитячому садочку спілкується українською з вихователем та іншими дітьми, а вдома переходить на російську мову, спілкуючись із батьками й старшими родичами.

Ми проаналізували мовну ситуацію в місті Харкові та дійшли висновку, що її можна описати таким чином: населення зазвичай володіє двома мовами та спілкується здебільшого російською мовою, менше українською й суржиком. Різні мовні інтерференції є природним наслідком контакту та вживання обох мов. Спосіб змішування російської й української лексики, а також взаємна інтерференція в інших сферах можуть варіюватися залежно від мовця.

Російська мова в Харкові, як і раніше, є престижною, нею користується велика частина населення міста в побуті та професійній сфері. Багато представників місцевого населення вже добре володіють українською мовою, однак кількість людей, які спілкуються нею, є значно меншою.

Розглядаючи білінгвізм в Україні, варто враховувати двосторонній взаємний вплив російської та української мов, зокрема й інтерференційні процеси. Підтримуючи думку У. Вайнрайха та інших дослідників, визначаємо міжмовну інтерференцію як відхилення від норм обох мов, які зустрічаються в мові білінгвів у результаті того, що вони володіють більше ніж однією мовою, тобто в результаті контакту двох мов у свідомості мовця. Внутрішньою, стимулюючою умовою інтерференції є семантичне опосередкування, отожднення плану змісту рідної мови з нерідною, через що інтерференція є результатом неповної корекції плану змісту та, як наслідок, плану вира-

ження первинної рідної мови під час переходу на вторинну нерідну.

Таким чином, інтерференція є результатом неправильного програмування мовного висловлювання, що проявляється в мовленні нерідною мовою. Дослідженнями в цій галузі займаються Л.Т. Масенко, А.А. Тараненко, В.М. Труб, О.С. Черемська та інші автори. Під інтерференцією розуміють таку взаємодію мовних систем в умовах білінгвізму, коли відбувається неконтрольоване перенесення певних елементів однієї мови в іншу. Варто зазначити, що найчастіше одна з мов піддається більшій інтерференції, ніж інша. Це пов'язується з різними екстралінгвістичними факторами. Міжмовна інтерференція є неминучим наслідком двомовної мовної ситуації. Вона проявляється на всіх рівнях мови: фонетичному, граматичному, лексичному. Досить відчутними є інтерференції на рівні фонетики. Багато інформантів повідомили, що під час їх перебування в Росії їм говорили, що за їх акцентом відразу можна дізнатись, що вони живуть в Україні.

Досить чітко інтерференція проявляється у сфері лексики. Однак лексичний мовний рівень є найбільш складним для аналізу, особливо коли мова йде про взаємодію близькоспоріднених мов. Базовий словниковий склад української та російської мов значною мірою походить зі спільного коріння. Це, з одного боку, полегшує лексичний аналіз, а з іншого – робить його більш складним. Узус української мови є набагато ширшим, ніж літературна норма, та допускає використання в розмовній мові великої кількості спільної з російською мовою лексики. Подібність слів із російськими аналогами або їх повна ідентичність також є ключовим фактором під час вибору мовцем конкретної лексеми. Наслідком такої мовної ситуації є виникнення великої кількості помилок в обох мовах. Наприклад, часто зустрічаються помилки у вживанні деяких дієслів: укр. *мішати* та рос. *мешать*. *Мішати* правильно вживається лише в значенні «перемішувати, розмішувати», а рос. *мешать* відповідає укр. *заважати*. У мові українців часто можна зустріти русизми, наприклад: рос. *глиба* замість укр. *брила*, *гадалка* замість *ворожка*, *дев'ясил* замість *оман* тощо. Інтерференція зустрічається також на рівні стійких словосполучень і фразеологічних гібридів: укр. *служити прикладом* замість правильного *бути прикладом* (вплив російського *быть примером*), *співпадають дані* замість *збігаються дані* (вплив російського *совпадают данные*), *стати рівнодушним* замість *збайдужити* (вплив російського *стать равнодушным*), *підростаюче покоління* замість *памолодь*, *молоде покоління* (вплив російського *подрастающее поколение*). У мові російськомовного населення ми також зустрічаємо велику кількість помилок на різних

рівнях. Наприклад, говорять *дрОва* замість *дрова*, *вІсоко* замість *высокО* (вплив українського наголосу); *я скучаю за тобою* замість *я скучаю по тебе* (вплив українського виразу *я сумую за тобою*); *брал участие* замість *принимал участие* (укр. *брав участь*) тощо.

Одиницею вимірювання різних ступенів інтерференції є інтерферема, яка може бути простою, складною, різнорівневою, синкретичною та множинною. Проста інтерферема – це така мінімальна лінгвістична одиниця, яка відрізняється від норм мови та проявляється на одному рівні мови під час реалізації окремих елементів фонетичної, лексичної, граматичної чи стилістичної системи. Під час аналізу зібраного матеріалу виявлено, що більшість відхилень від норми російської мови стосується саме простих інтерферем (для аналізу нами було відібрано мікротексти російською мовою, оскільки ця мова більш вживана серед респондентів). Так, приклади простої інтерферени є такими: «*Мы купили всем подарки к Новому году*»; «*Надо заплатить податки*» (лексичний рівень); «*Собака потерялся*»; «*Съездим на ярмарок*»; «*Тут по близости обменка е?*» (морфологічний рівень). Також до простої інтерферени віднесено приклади, коли мова йде про одну реалію: «*Дайте, пожалуйста, свидку!*».

У лінгвістиці такий ступінь міжмовної взаємодії називають по-різному: суперінтерференцією, гіперінтерференцією або просто суржи́ком. Таке явище, як суржик, є типовим для Сходу України. Лінгвісти схильні розглядати як суржик будь-який варіант інтерференованої мови. Багато лінгвістів відзначали, що суржик існує лише в мові малоосвічених верств населення. Однак, на нашу думку, ситуація давно змінилась, рівень освіти не є загальним критерієм, що визначає мовну компетенцію індивіда. У цьому випадку важливішими є мовна ситуація та ставлення мовця до свого виступу. Вважаємо суржик одним із найбільш негативних наслідків російсько-української мовної взаємодії. На думку Л.Т. Масенко, суржик – це українська мова зі значною домішкою елементів російської мови [7]. Суржик – це своєрідна змішана мова, у якій вживається велика кількість російської лексики в українському фонетичному оформленні. На сучасному етапі не спостерігаються тенденції до викорінення цього явища. Навпаки, стало частотним явище своєрідного закріплення суржику на радіо й телебаченні, закріплення штучної дво-

мовності в багатьох аналітичних програмах українських телеканалів і навіть у нових популярних серіалах. Як приклад можна навести рекламу на популярному в Україні «Авторадіо»: «*Авторадіо – первое автомобильное радио. Авторадіо – радио для українських доріг*».

Таку мовну політику українських засобів масової інформації відомий український філолог Ю.І. Шевчук назвав «руйнівною мовною шизофренією». Він навів чудовий приклад: 44 млн громадян США говорять іспанською. Цей сегмент населення послуговується високоякісними іспанськими програмами без англійської мови. Вимикається англійська мова, коли вона є, і відбувається переклад. Канали й програми мають бути одномовними. Інакше руйнуються обидві мови. Двомовний формат унеможливає для росіян, які люблять українську мову та хочуть її знати, можливість її вивчити; для українців, які хочуть знати російську мову, ситуація є аналогічною, оскільки вони постійно чують суржик і шум. В інших країнах здатна до вивчення мов людина може вивчити мову, занурюючись у мовне середовище. Проте в Східній Україні іноземець не чує жодної чистої мови, мова є постійно змішаною та перемикається.

Зауважимо, що взаємні запозичення в обох мовах (українській і російській) використовуються досить часто, при цьому все менше усвідомлюються мовцями як запозичення. Можна припустити, що тенденція неусвідомленого вживання запозичень серед молодшого покоління харків'ян у майбутньому посилиться. Молоде російськомовне покоління більш відкрите до компромісів з україномовними земляками та останнім часом усе сильніше адаптується до них. Також їхня мова все сильніше відчуває вплив української.

Таким чином, рівень інтерференції в середовищі російського й українського населення Харкова є досить високим. Яким є вихід із ситуації «мовної шизофренії», що склалася? На нашу думку, необхідно уникати змішування мов на радіо й телебаченні. Можливо, розмежування російськомовних та україномовних каналів приведе до здорової конкуренції й створення двох культурних продуктів, яких ми не мали вже багато років. Це, напевно, приведе до нового витка існування російської й української мов в Україні. Будемо сподіватись, що сучасна мовна ситуація є тимчасовим перехідним етапом до подальшого розвитку обох мов.

Література

1. Белл Р.Т. Социоллингвистика / Р.Т. Белл. – М. : Международные отношения, 1980. – 318 с.
2. Бурковський І.З. До питання про мову переважного вжитку серед людності України / І.З. Бурковський // Українська мова: з минулого в майбутнє : матер. наук. конф. на відзнач. 200-річчя виходу в світ «Енеїди» І.П. Котляревського. – К., 1998. – С. 189–192.
3. Вайнрайх У. Одноязычие и многоязычие / У. Вайнрайх // Зарубежная лингвистика: избранное : в 3 т. / ред.-сост. В.Д. Мазо. – М. : Прогресс, 1999. – Т. 3. – 1999. – С. 7–42.

4. Верещагин Е.М. Психологическая и методическая характеристика двуязычия (билингвизма) / Е.М. Верещагин. – М. : Изд-во Московского ун-та, 1969. – 224 с.
5. Воловина О.С. Українська мова в Україні: матірня мова за національністю і мовою навчання / О.С. Воловина // Про український правопис і проблеми мови : зб. допов. мовної секції XVI річної конф. / відп. ред. Л.М. Онишкевич. – Нью-Йорк ; Львів, 1997. – С. 210–212.
6. Дешериев Ю.Д. Развитие языков народов СССР в советскую эпоху / Ю.Д. Дешериев, И.Ф. Протченко. – М. : Просвещение, 1968. – 312 с.
7. Масенко Л.Т. Мова і політика / Л.Т. Масенко. – К. : Соняшник, 1999. – 100 с.
8. Население СССР: по данным всесоюзной переписи населения 1989 г. / Госкомстат СССР. – М. : Финансы и статистика, 1990. – 45 с.
9. Рябчук М.Ю. У пошуках «українського Маркеса»: до підсумків літературного року / М.Ю. Рябчук // Критика. – 1998. – № 1(3). – С. 7.
10. Хмелько В.В. Два береги – два способи життя: лінгво-етнічні структури та соціальні орієнтації правобережної і лівобережної України / В.В. Хмелько // DEMOS. – 1995. – № 1(10). – С. 18.
11. Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми : [підручник] / О.О. Селіванова. – Полтава : Довкілля-К, 2008. – 712 с.
12. Щерба Л.В. Избранные работы по языкознанию и фонетике : в 2 т. / Л.В. Щерба. – Л. : Изд-во Ленинградского ун-та, 1958. – Т. 1. – 1958. – 180 с.

УДК 821.161.2

Масловська Т. О.

СТИЛІСТИЧНІ ФІГУРИ В ПОЕЗІЯХ ВАСИЛЯ СИМОНЕНКА

Статтю присвячено опису стилістичних фігур у мовотворчості відомого українського поета В. Симоненка. Завдяки цим мовним засобам досягаються емоційність, колорит, емоційно-імперативне забарвлення оповіді. Стилiстичні фігури у віршах поета виконують експресивну, увиразнювальну, текстотворчу, образну, композиційну функції, відіграють ключову роль у формуванні лексико-семантичного та синтаксичного рівнів віршових текстів.

Ключові слова: *повтори, анаколуп, епіфора, обрамлення, приспів, тавтологія, ампліфікація, антитеза, антонім, оксиморон.*

Масловская Т. А. Стилiстические фигуры в поэзиях Василия Симоненко. – Статья.

Статья посвящена описанию стилiстических фигур в творчестве известного украинского поэта В. Симоненко. Благодаря этим языковым средствам достигаются эмоциональность, колорит, эмоционально-императивные окраски повествования. Стилiстические фигуры в стихах поэта выполняют экспрессивную, выразительную, текстообразующую, образную, композиционную функции. Играют ключевую роль в формировании лексико-семантического и синтаксического уровней стихотворных текстов.

Ключевые слова: *повторы, анаколуп, эпифора, обрамление, припев, тавтология, ампліфікація, антитеза, антоним, оксиморон.*

Maslovska T. O. Stylistic figures in poetries by Vasyl Symonenko. – Article.

The article describes the stylistic figures in the works of famous Ukrainian poet V. Symonenko. Because of these linguistic means achieved emotion, color, emotional and compelling narrative painting. Stylistic figures in the poems of the poet perform expressive, text-forming, composition function. They play a key role in the formation of the lexical-semantic and syntactic levels of poetic texts.

Key words: *repeats, anacoluthon, epiphora, framing, chorus, tautology, amplification, antithesis, antonym, oxymoron.*

Постановка проблеми. У зв'язку зі зміною філологічної парадигми знань на початку ХХІ століття одним з актуальних завдань, які стоять перед дослідниками, є вивчення ідіолекту митця слова за допомогою мовних засобів, що допоможуть збагнути авторський світогляд. До таких, зокрема, прийнято відносити тропи та стилістичні фігури.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На сьогодні в лінгвостилістиці вже склалася традиція дослідження естетичної функції мови, категоріальних понять стилістики, вивчення ідіолекту письменника (І.К. Білодід, В.С. Ващенко, І.Є. Грицютенко, Н.С. Дужик, С.Я. Єрмоленко, З.Т. Франко, В.М. Русанівський, Н.М. Сологуб). Дослідники зосереджують увагу на характерних ознаках

стилю, жанру, поглиблюють розуміння естетичної функції стилістичних фігур та лексичних джерел збагачення художньої мови (С.П. Бибик, А.І. Бондаренко, Л.В. Голоюх, Н.Г. Сидяченко та ін.). Однак спеціального цілісного дослідження про мову і стиль Василя Симоненка немає. Мовотворчість поета є цікавим феноменом художньої літератури, що заслуговує на всебічне вивчення.

Мета нашої наукової розвідки – описати стилістичні фігури на матеріалі поезії В.Симоненка, розкрити їх функціональне навантаження у творчості поета, здійснивши образно-семантичний аналіз.

Виклад основного матеріалу дослідження. Загальновідомо, що синтаксичні звороти, які на-